

נוהל מס' 89.001	משרד הבריאות
מהדורה מס': 02	שירותי בריאות הנפש
דף 1 מתוך 12 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי חונכות שיקומית

1. כללי

שירותי החונכות הינם חלק אינטגרלי של תוכנית השיקום של אנשים הסובלים מנכות נפשית החיים בקהילה, שועדת השיקום המחוזית קבעה כי הם זקוקים לחונך. השירות ישמש את המשתקמים, שאינם יכולים להתמודד בכוחות עצמם בקהילה, ושזקוקים לתמיכה ולליווי אינטנסיביים בתחומי חיים שונים, במטרה לסייע בתהליך הסתגלותם לחיים בקהילה.

2. מטרה

להגדיר הליך מסודר הכולל הנחיות ודרישות להפעלת שירותי חונכות למשתקמים הסובלים מנכות נפשית החיים בקהילה, אשר שילובם האופטימלי בחברה, מחייב אימון שיטתי וממושך ו/או תמיכה ממושכת.

3. אחריות

- 3.1 אחריות כוללת ליישום נוהל זה חלה על הממונה על שירותי השיקום בקהילה בשירותי ברה"נ או מי שהוסמך על-ידו.
- 3.2 הפסיכיאטר המחוזי אחראי ליישום הנוהל במחוזו, בפקוחו ובתאומו של רופא המחוז.
- 3.3 האחריות לביצוע סוגי השירות השונים תהיה בהתאם לרשום בנוהל זה, פרק השיטה.

4. אזכורים

- 4.1 פקודת בריאות העם, 1940.
- 4.2 חוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א, 1991
- 4.3 תקנות חוק טיפול בחולי נפש, התשנ"ב, 1992.
- 4.4 חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התנש"ד, 1994.
- 4.5 חוק זכויות החולה, התשנ"ו, 1996.
- 4.6 חוק הנער (טיפול והשגחה) (תיקון מס' 11), התשנ"ה, 1995.
- 4.7 חוק שיקום נכי נפש בקהילה תשס"א.
- 4.8 חוזרים :
- 4.8.1 נוהלי בתי חולים פסיכיאטרים, התשנ"ה, 1995.
- 4.9 הנחיות ראש השירות.

<p>נערך על-ידי: דר' לכמן מקס, מר שרשבסקי יחיאל</p>	<p>אושר על-ידי: ראש שירותי בריאות הנפש</p> <p>דר' אלכסנדר גרינשפון</p> <p>חתימה</p>
--	---

נוהל מס' 89.001	משרד הבריאות
מהדורה מס': 02	שירותי בריאות הנפש
דף 2 מתוך 12 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי חונכות שיקומית

5. הגדרות

- 5.1 **המשרד** - משרד הבריאות.
- 5.2 **ראש שירותי בריאות הנפש** - ראש שירותי בריאות הנפש במשרד הבריאות, כמוגדר בחוק לטיפול בחולי נפש, התשנ"א, 1991.
- 5.3 **פסיכיאטר מחוזי** - פסיכיאטר בשירות המדינה, שהשר מינהו להיות פסיכיאטר מחוזי או סגן פסיכיאטר מחוזי לעניין חוק זה, ראה הגדרות, חוק לטיפול בחולי נפש, התשנ"א, 1991.
- 5.4 **אחראי** – הממונה על שירותי השיקום בקהילה בשירותי בריאות-הנפש, משרד הבריאות, או מי שהוסמך על ידו.
- 5.5 **רכז שיקום מחוזי** – עובד מקצועי, עובד מדינה, יו"ר ועדת שיקום אזורי ואחראי לשיקום באזורו, בכפוף לפסיכיאטר המחוזי/אזורי.
- 5.6 **מנהל תוכנית שיקום** – ראה שירות לניהול תוכניות שיקומיות בקהילה מספר 88.001.
- 5.7 **שירותי חונכות** - שירותים במסגרת סל שיקום, המעניקים תמיכה ופיתוח מיומנויות למשתקמים עם מוגבלות נפשית החיים בקהילה, אשר שילובם האופטימלי בחברה, מחייב אימון שיטתי וממושך ו/או תמיכה ממושכת, בהמשך "שיטה".
- השירותים יינתנו תוך ליווי, הדרכה והנחיה אישיים, בתחומי החיים הרלבנטיים, במטרה לשלב את האדם בקהילה בהתאם לציפיותיו ויכולותיו.
- 5.8 **רכז מקצועי** – אדם ממקצועות בריאות הנפש, שנבחר על-ידי יזם השירות לרכז, להנחות ולהדריך את עבודת החונכים השיקומיים.
- 5.9 **חונך שיקומי** - אדם המלווה את המשתקם באופן אישי מנחה אותו לקראת חיים עצמאיים בקהילה בתחומי החיים השונים, בהם זקוק האדם לליווי ותמיכה. החונך מופעל ע"י השירות ועובד למול מנהל תוכנית שיקום או המטפל העיקרי.
- 5.10 **משתקם** - אדם אשר הנכות על רקע נפשי צמצמה את יכולתו והזדמנויותיו להשתלב בחברה, הזקוק לליווי והנחייה אינטנסיביים ואישיים. על אדם זה, להיות שותף לבניית תוכנית הליווי ולהתמיד לאורך כל שלבי הפעלתה.
- 5.11 **ספק השירותים** – גורם המפעיל שירות חונכות שיקומית בקהילה.
- 5.12 **הסכם/חוזה** - עם קבלת המשתקם למסגרת יערך הסכם בין המשתקם לחונך השיקומי, הכולל:
- 5.12.1 כללי התנהגות, שעות תעסוקה וימי תעסוקה, התחייבות למפגשים ועוד; וזאת למטרות טיפוליות בלבד (של לקיחת אחריות ורכישת עצמאות).

נוהל מס' 89.001	משרד הבריאות
מהדורה מס': 02	שירותי בריאות הנפש
דף 3 מתוך 12 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי חונכות שיקומית

5.12.2 במקביל, ייחתם חוזה עבודה בין החונך השיקומי ומנהל התוכנית השיקומית או המטפל העיקרי, תוך הבהרת כללי ההתנהגות והאתיקה המקצועית במפגש עם המשתקם.

5.13 **תוכנית השיקום הפרטנית** - תוכנית השיקום הפרטנית הנקבעת על-ידי החונך השיקומי והמשתקם, תוך תיאום עם מנהל תוכנית השיקום או המטפל העיקרי, הכוללת יעדים ומטרות וקובעת צעדי פעולה. השירות יינתן בהיקף שעות שנקבע מראש על-פי תוכנית אישית, בהתאם לצורכי האדם ובהתאם לאישור ועדת השיקום האזורית. ראה נספח ב'

5.14 **הערכה תקופתית** - כל 3-6 חודשים (תלוי בתוכנית השיקום הפרטנית, או ברמת התקדמותו האישית של המשתקם, בהתאם להחלטת מנהל תוכנית השיקום או המטפל העיקרי), תיערך שיחת הערכה תקופתית בין החונך השיקומי, הרכז המקצועי של השירות, המשתקם ומנהל תוכנית השיקום או המטפל העיקרי; לחידוש התוכנית השיקומית הפרטנית וקביעת יעדים חדשים.

6. חלות
ראו נהל מס' 17.001, 17.002.

7. שיטה

7.1 כללי -

7.1.1 שירותי חונכות כוללים מרכיבים של למידה והתנסות בינאישית, סביב פעילויות יזומות בקהילה. הפעילות בקהילה מתבצעת באמצעות למידת מיומנויות חברתיות.

7.1.2 במידה והאדם התקדם, ישקול החונך השיקומי, תוך תיאום עם הרכז המקצועי, מנהל התוכנית השיקום או המטפל העיקרי ועם האדם עצמו, הפחתה

בתדירות ובזמן הפגישות, כשהמטרה הסופית היא שהאדם יהפוך להיות עצמאי, במידה אופטימלית.

7.1.3 במידה והאדם אינו מתקדם, ישקול החונך השיקומי, בתיאום עם הגורמים הנ"ל, שינוי בתוכנית השיקום או הפסקתה.

7.2 מבנה השירות -

7.2.1 החונכים מופעלים במסגרות שהוכרו כשירותי חונכות.

7.2.2 פעולת החונכים מתואמת, מונחית ומדווחת למנהל תוכנית השיקום או למטפל העיקרי.

7.2.2 השירות יינתן כליווי אינטגרטיבי, ו/או כליווי בתחומים ספציפיים, מתוך רצף

נוהל מס' 89.001	משרד הבריאות
מהדורה מס': 02	שירותי בריאות הנפש
דף 4 מתוך 12 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי חונכות שיקומית

השיקום.

- 7.2.4 הליווי יינתן פעם או פעמיים בשבוע, עד 3 שעות שבועיות, לתקופה ממוצעת של בין ½ שנה לשנתיים. במידה ויש צורך ביותר משנתיים, באחריות הרכז המקצועי לפנות לבקשה לועדת השיקום בכתב. ללא אישור הועדה, משרד הבריאות לא ישלם עבור השירות.
- 7.2.5 לכל חונך יהיו לא יותר מ- 4 משתקמים בו-זמנית.

7.3 כוח אדם -

- 7.3.1 טבלת הרכב כוח אדם ודרישות התפקיד - ראה נספח א'.
- 7.3.2 עבודת הצוות -
- א. החונך השיקומי יהיה שייך לצוות חונכים שיקומיים בפיקוח השירות בו פועל.
- ב. תפקיד רכו מקצועי בשירות הוא לארגן, להנחות, להדריך ולפקח על עבודת החונכים השיקומיים, שתחת פיקוחו.
- ג. תפקיד החונך השיקומי הוא לעבוד עם המשתקם לכיוון של העצמה של כוחותיו, בשאיפה להגיע לרמה אופטימלית של תפקוד עצמאי.
- ד. כל עבודת החונך השיקומי מונחית ומאושרת על-ידי הרכז המקצועי בתיאום עם מנהל תוכנית השיקום או המטפל העיקרי.
- ה. צוות השירות יקיים ישיבות סדירות.
- ו. כל שירות המפעיל חונכים שיקומיים מחויב לתת שירותי הדרכה. לכל רכו שירות לפחות פעם בחודש ולכל חונך שיקומי לפחות שעתיים בחודש (ראה טבלה בע"מ 12). ניתן לשקול הדרכה קבוצתית של רכזים ע"י איש הדרכה בכיר ממקצועות בריאות הנפש והדרכה קבוצתית לחונכים ע"י רכו השירות המקצועי או איש מקצוע אחר ממקצועות בריאות הנפש.
- ז. הרכז המקצועי של השירות אחראי ליישום תוכנית השיקום המוסכמת ולביצוע השינויים הנדרשים בתוכנית, לאחר הערכה תקופתית של התוכנית.
- ח. מנהל תוכנית השיקום או המטפל העיקרי, ייפגש עם כל חונך שיקומי ו/או הרכז המקצועי באופן סדיר לשם עדכון ומעקב, לפחות פעם בחודש.
- ט. צוות החונכים השיקומיים והרכזים המקצועיים של השירות יהיה מעורב במסגרות להעשרה ופיתוח מקצועי, כולל: כנסים, השתלמויות, ועוד.
- י. על החונך השיקומי להופיע למפגשים בלבוש הולם, נקי ותקין.

נוהל מס' 89.001	משרד הבריאות
מהדורה מס': 02	שירותי בריאות הנפש
דף 5 מתוך 12 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי חונכות שיקומית

- יא. ימים ושעות החונכות ירשמו, יתויקו וישמרו אצל הרכז המקצועי, במקום מוסכם בשירות, לצורך ביקורת, לפחות למשך 5 שנים.
- יב. בכל מקרה של היעדרות של החונך השיקומי לתקופת זמן משמעותית (מעבר לשבועיים), על רכז השירות לדאוג לרצף בפעילות.
- יג. על החונך השיקומי להתחייב לעבוד במשך שנה רצופה לפחות - היות ועל מנת שהתהליך יהיה אפקטיבי נחוצה בנייה של יחסי אמון ותחושת המשכיות.

7.4 גורמים מפנים -

הפניית המשתקמים לועדת השיקום המחוזית תעשה ע"י גורם מקצועי ממשלתי, ציבורי או פרטי המורשה לפעולה ע"י שירותי בריאות הנפש במשרד הבריאות. ועדת השיקום המחוזית תתן לכל מופנה את רשימת נותני השירות באזור. משרד הבריאות ישלם רק עבור השירותים, שהתשלום עבורם אושר על-ידי האחראי. מנהל השירות רשאי לקבל גם הפניות מגורמים אחרים, ובלבד שגורמים אלה יהיו אחראיים למימון המופנים, והאחראי אישר קבלתם.

7.5 כללי קבלה לשירות -

- 7.5.1 אדם הסובל מנכות נפשית החי בקהילה רשאי לפנות לקבלת חונך שיקומי, באמצעות גורם מקצועי הממלא טפסי פניה לועדת השיקום המחוזית.
- 7.5.2 לא יתקבל אדם שאינו מראה נכונות לשיתוף פעולה.
- 7.5.3 לא יתקבל אדם שמקבל טיפול שיקומי במסגרות הדיור לסוגיהן.
- 7.5.4 ועדת השיקום המחוזית תחליט על הצורך בשירות חונכות.
- 7.5.5 הרכז המקצועי של השירות, בשיתוף עם מנהל התוכנית השיקומית או המטפל העיקרי, יקבע למשתקם את החונך, באלו תחומים תינתן החונכות ובאיזו אינטנסיביות ובלבד שהיא לא תעלה על 3 שעות בשבוע.
- 7.5.6 התקבל משתקם, יהיו 3 החודשים הראשונים לשהייתו בתוכנית, תקופת ניסיון.
- 7.5.7 לפני כל התחלת תוכנית חונכות יש לוודא שנחתם חוזה בין השירות והמשתקם, או אפטרופוסו, בדבר תנאי ההתקשרות. החוזה מיועד למטרות טיפוליות ולא משפטיות.

7.6 פעילות שוטפת -

- 7.6.1 הפעילות היומיומית השוטפת הינה באחריות החונך והרכז המקצועי של השירות, בתיאום עם מנהל תוכנית השיקום או המטפל.
- 7.6.2 מטרת הפעילות היא להכשיר את המשתקמים לביצוע מיומנויות חיים יומיומיות, תוך מימוש הפוטנציאל השיקומי שלהם לקראת חיים עצמאיים

משרד הבריאות שירותי בריאות הנפש	נוהל מס' 89.001
הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה	מהדורה מס': 02
הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי חונכות שיקומית	דף 6 מתוך 12 דפים
	תאריך תוקף : 1.04.2006

יותר בקהילה. בהתאם למטרה זו תקבע תוכנית שיקום פרטנית לכל משתקם, בשיתוף מנהל תוכנית השיקום ו/או המטפל העיקרי, המשתקם עצמו, משפחתו (במידה והדבר נמצא נחוץ) הרכז המקצועי והחונך השיקומי (במידה וכבר נקבע).

התוכנית תכלול קביעת מטרות לטווח ארוך ויעדים לטווח קצר.

- 7.6.3 תדירות המפגשים עם החונך השיקומי תלויה בתפקוד העכשווי של המשתקם.
- 7.6.5 הליווי יהיה עד 13 שעות ישירות עם המשתקם בחודש, ובנוסף לכך שעות הדרכה בהתאם לנספח ד' ושעת רישום. בדרך-כלל יהיו 1-2 מפגשים בשבוע, אך ניתן לרכז מספר שעות מתוך השעות המוקצות לפעילויות מיוחדות. הליווי יותאם לצרכי המשתקם.
- 7.6.6 במקרים בהם החונך הינו מתמודד או בן משפחה של אדם עם נכות נפשית החונך יקבל בשנה הראשונה שעת הדרכה בכל שבוע.
- 7.6.7 תקופה ממוצעת של ליווי חונך שיקומי נעה בין חצי שנה לשנתיים, עם אפשרות לאישור מיוחד בכתב להארכה, ע"י ועדת השיקום.
- 7.6.8 אחת לתקופה של 3-6 חודשים, תיערך הערכה תקופתית בה תיבדק מידת התקדמותו של המשתקם ויחלט על יעדים חדשים. בהערכה יהיו שותפים הרכז המקצועי, החונך השיקומי, המשתקם ומנהל התוכנית השיקומית או המטפל העיקרי.
- 7.6.9 החונך ידאג לקיום פעילויות שוטפות ופיתוח מיומנויות בתחומים השונים, כגון (להלן דוגמאות לתחומי ליווי מומלצים):
- א. ליווי אינטגרטיבי:
- עבודה על תקשורת מילולית ולא מילולית בעת מפגש (יישור מבט, לחיצת ידיים, הבעות פנים של רגשות שונים, יציבה ועוד).
 - עזרה באיזון וחלוקה של תקציב אישי על-פני יום/שבוע/חודש.
 - אסרטיביות במפגש עם גופים שונים בקהילה, במפגש עם משפחה, חברים.
- ב. בתחום הדיור:
- עיצוב החדר האישי (עם דגשים על אסתטיות, ניקיון, בחירת ריהוט ואביזרי קישוט).
 - קשר עם דיירי הבית.
 - שיתוף פעולה באחזקה ותחזוקת הבית.
 - קשר עם ועד הבית.
- ג. בתחום התעסוקה:
- השכמה בבקר.

נוהל מס' 89.001	משרד הבריאות
מהדורה מס': 02	שירותי בריאות הנפש
דף 7 מתוך 12 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי חונכות שיקומית

- התמדה במקום העבודה.
- אסרטיביות.
- פיתוח נטיות אישיות
- קשרים עם חברים לעבודה
- הנעה לרכישת השכלה מקצועית.
- ד. בתחום ההשכלה/לימודים :
 - השכמה בבקר.
 - התארגנות לקראת יציאה למקום הלימודים.
 - התמדה.
 - התארגנות בביצוע מטלות נדרשות מחוץ למסגרת הלימודים.
 - אסרטיביות.
 - בחירת תחומי עניין מתאימים ללימוד.
 - קשרים עם חברים ללימודים
- ה. בתחום החברה והפנאי :
 - היכרות עם מוסדות חברה ופנאי בקהילה.
 - מציאת תחומי עניין אישיים.
 - העשרה של הזמן הפנוי (חוגים בקהילה, טיולים בטבע, רכישת תחביבים, בידור פסיבי ועוד).
 - רכישת השכלה כללית (השתתפות בחוגי העשרה בתחומים שונים).
 - השתתפות בפעילויות קהילתיות נורמטיביות (תפילה בבית-כנסת ועוד).
- ו. העצמה :
 - עזרה בנגישות למידע.
 - הנחיה למיצוי זכויות וזכאויות במערכות תמיכה רלבנטיות בקהילה.
 - התחברות עם ארגוני צרכנים.
 - השתתפות בהתארגנויות ובאסיפות ציבוריות.
 - התחברות לפעילויות סיוע חברתי ובין-אישי.

נוהל מס' 89.001	משרד הבריאות
מהדורה מס': 02	שירותי בריאות הנפש
דף 8 מתוך 12 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף: 1.04.2006	הנדון: דף הנחיות להפעלת שירותי חונכות שיקומית

7.7 סיום התקשרות -

- 7.7.1 כל החלטה על סיום ההתקשרות עם המשתקם תתקבל בתיאום עם מנהל התוכנית השיקומית או המטפל העיקרי, הרכז המקצועי, החונך השיקומי והמשתקם עצמו, ובמידת הצורך בשיתוף המשפחה או גורמים לא פורמליים אחרים בקהילה.
- 7.7.2 משתקם רשאי להכריז על סיום ההתקשרות מרצונו. על החונך השיקומי לדווח לרכז המקצועי, למנהל התוכנית השיקומי או המטפל העיקרי על החלטת המשתקם.
- 7.7.3 קיימת אפשרות של סיום התקשרות כתוצאה מעזיבה של החונך השיקומי, או החלטה אחרת של הרכז המקצועי בתיאום עם מנהל התוכנית השיקומית או המטפל העיקרי. במקרה זה על הרכז המקצועי לדאוג למצוא למשתקם חונך שיקומי מתאים אחר.
- 7.7.4 מתוך ידיעה כי תהליך השיקום הינו תהליך לא רציף, יש בו עליות וירידות וניתוקים זמניים, יש לאפשר קיום הקשר לאורך זמן. במידה ומצבו הבריאותי של המשתקם דורש אשפוז ארוך טווח (מעל 3 חודשים), יש להפסיק השירות לאחר החודש השלישי, עם אפשרות לחדשו שבועיים לפני תאריך השחרור מבית החולים. בתקופות אלו יש להמשיך הקשר בהיקף הרגיל.
- 7.7.5 בעת סיום התקשרות ייכתב דו"ח, הכולל: סיכום התהליך, פירוט סיבת הסיום והמלצה להמשך.

7.8 רישום ודיווח -

- 7.8.1 הרכז המקצועי ידאג לקיומו של תיק אישי מעודכן לכל משתקם. התיק ישמר בארון נעול, במקום בו יוחלט בשירות. התיק יכלול:
- א. טופס הפנייה מועדת שיקום מחוזית, כולל: מידע רפואי רלוונטי, דו"ח סוציאלי, הערכה תפקודית והתנהגותית, נימוקי ההפנייה, פרטי מנהל התוכנית השיקומית או המטפל העיקרי.
 - ב. רישום ההחלטה על קבלה למסגרת השירות.
 - ג. העתק התוכנית האישית, כולל החוזים החתומים.
 - ד. סיכומי הערכות תקופתיות.
 - ה. דיווח על החרפה במצב הנפשי, פיזי, סוציאלי.
 - ו. דיווח על אירועים חריגים.
 - ז. דו"ח סיום התקשרות, כולל: סיכום התהליך, פירוט סיבת סיום התהליך, המלצה להמשך, הפנייה לגורמים רלוונטיים כולל העברת העתק הדו"ח.

נוהל מס' 89.001	משרד הבריאות
מהדורה מס': 02	שירותי בריאות הנפש
דף 9 מתוך 12 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי חונכות שיקומית

- 7.8.2 על הרכז המקצועי לדאוג לניהול פנקס רישום המשתקמים ורישום מדויק של צוות החונכים שתחת פיקוחו, ולוח פעילותם המדויק ע"פ ימים בחודש ושעות פעילות והדרכה.
- 7.8.3 בשירות ימצא רישום מעודכן של כל המשתקמים, כל ההתקשרויות עם המשתקמים וסיום התקשרויות (כולל משתקמים שפנו למסגרת, לא התקבלו וסיבת אי הקבלה), לפחות 5 שנים, מיום מגעם הראשון עם השרות.
- 7.8.4 החונך השיקומי נדרש לערוך רישום שוטף של פעולותיו.
- 7.8.5 על החונך השיקומי להכין דו"ח מעקב תקופתי ותוכנית שיקום פרטנית, שיוכל להציגם במפגשי ההערכה.
- 7.8.6 במידה והשירות מסתיים, על החונך השיקומי להכין סיכום תהליך ההתקשרות עם המשתקם.
- 7.8.7 החונך השיקומי ידווח מיידית טלפונית לרכז המקצועי, למנהל תוכנית השיקום או למטפל העיקרי, וזה ידווח לרכז השיקום האיזורי על כל מקרה חריג, תאונה או מוות. דו"ח כתוב על פרטי האירוע יועבר לרכז השיקום האיזורי ויתוייק בתיק המשתקם.
- 7.8.8 כל שירות ידאג להימצאותו של קובץ כללים, כולל :
כללי קבלה, כללי סיום התקשרות, כללי דיווח, כללים לטיפול בהחמרה במצב ובאירועים חריגים, כללי שמירה על סודיות, כללי בטיחות וכללי אתיקה מקצועית בעבודה מול משתקם.
- 7.9 בקרה ופיקוח -**
- 7.9.1 האחראי, צוות הפיקוח והבקרה רשאים לבקר בכל עת את עבודתו של צוות השירות, להתרשם מהשירות הניתן ולהעביר את הערותיהם.
- 7.9.2 הפיקוח יבדוק כמה תחומים, כגון :
מספר המשתקמים הנמצאים במסגרת השירות ; התאמה בין האוכלוסייה שהוגדרה כזקוקה לשרות לבין זו המקבלת שירות ; התאמה בין החונך השיקומי והמשתקם ; הרמה המקצועית של השירות הניתן ; משך השירות הניתן והתאמתו לתוכנית השיקום.
- 7.9.3 ספק השרות יאפשר לאחראי ולצוות הפיקוח והבקרה לבדוק את כל הנתונים הכספיים הקשורים לשרות וימציא לידיהם כל מסמך שיידרש, כולל תלושי שכר העובדים.
- 7.9.4 הרכז המקצועי של השירות יפיק דו"חות, שימשו את שירותי בריאות-הנפש באמצעות מפקחיהם כפי שיתבקש.

נוהל מס' 89.001	משרד הבריאות
מהדורה מס': 02	שירותי בריאות הנפש
דף 10 מתוך 12 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי חונכות שיקומית

7.10 שמירת סודיות -

- 7.10.1 המידע אודות נפגעי הנפש בכל מסגרת שיקומית הינו חסוי. הרכז המקצועי של השירות ו/או החונך השיקומי ימסור מידע וידווח באופן בלעדי לנציגי משרד הבריאות.
- 7.10.2 לא יעשה במידע כל שימוש אחר שאינו מפורט בחוזה זה.
- 7.10.3 החונך השיקומי יחתום על הסכם שמירת סודיות עם קבלתו לעבודה, וכן יחתום על חוזה העסקה עם השירות.

7.11 דיווח לתשלום -

- 7.11.1 התשלום עבור השירות יחושב לפי תעריף לשעה.
- 7.11.2 החישוב החודשי יערך בהתאם להנחיות משרד הבריאות.
- 7.11.3 עבור כל הוצאה מאושרת יש להמציא קבלה.

7.12 מהדורה זו מבטלת מהדורה מס' 1 מ-1999.

8. נספחים

- נספח א' – הרכב כ"א ודרישות התפקיד.
- נספח ב' – תוכנית שיקום פרטנית.
- נספח ג'- נספח לחשבון.
- נספח ד' – היקף שעות הדרכה בחונכות שיקומית.

משרד הבריאות שירותי בריאות הנפש	נוהל מס' 89.001
הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה	מהדורה מס': 02
הנדון: דף הנחיות להפעלת שירותי חונכות שיקומית	דף 11 מתוך 12 דפים
	תאריך תוקף: 1.04.2006

נספח א' -

הרכב כוח אדם – צוות שירותי החונכות ודרישות התפקיד

תפקיד	רקע	תקן/מס' לקוחות	דרישות התפקיד	הערות
רכז מקצועי	פסיכולוג/ית קלינית/ או שיקומית, עובד/ת סוציאלי/ת, מרפא/ה בעיסוק, אח/ות פסיכיאטרית/ת מוסמך/ת, או כל איש מקצוע אחר ממקצועות בריאות הנפש, שהתמחה בתחום השיקום, שקבל הכשרה מתאימה שאושרה ע"י האחראי.	לכל 35 משתקמים ½ משרה	ניסיון של 5 שנים לפחות בעבודה בשיקום נפגעי נפש. היכרות עם מוסדות השיקום בקהילה בפרט, ועם מערכות השיקום בארץ בכלל. כושר ארגון וניהול. ניסיון בהדרכה במשך שנתיים לפחות. יכולת קיום יחסי אנוש תקינים ורגישות לצורכי הפרט. יכולת עבודה בצוות. ידיעת השפה העברית על בוריה בכתב ובע"פ.	בעתיד, במידה ומועמד לתפקיד הרכז מתמודד, שאין לו רקע מקצועי, תקבע בועדה המורכבת מהאחראי, או מי שהוסמך על-ידו, ורכז שיקום מחוזי, התאמתו לתפקיד. בכל מקרה אותו רכז יצטרך לעבור קורס מנהלי שירותי שיקום, וכל קורס אחר שידרש.
חונך שיקומי	אדם/סטודנט/מתמודד, מגיל 21 ומעלה, שניחן בבגרות נפשית וניסיון חיים עשיר, היכול לתמוך רגשית בעיתות משבר וקושי. עדיפות לסטודנטים ועובדים ממקצועות בריאות הנפש, או ממקצועות העובדים בעבודה מול אנשים. ניתן לשלב בני משפחות נפגעי נפש כחונכים שיקומיים (בן משפחה לא יהיה חונך של נפגע נפש ממשפחתו).	עד 4 משתקמים	חובה לעבור השתלמות בנושא שיקום בקהילה בבריאות הנפש, באחריות ספק השירות, במהלך חצי השנה הראשונה של העבודה. תכנית ההשתלמות חייבת אישור האחראי. באחריות ספק השירות שהחונך השיקומי יכיר את מוסדות השיקום בקהילה בפרט, ואת מערכות השיקום בארץ בכלל. יכולת ליזום ולנהל מו"מ. יכולת לקיים יחסי אנוש תקינים ורגישות לצורכי הפרט. יכולת לעבודה וליצירת מגע קרוב במפגש של שננים בפרט. ידיעת השפה העברית על בוריה בכתב ובע"פ וידיעת השפה של המשתקם.	אין חובה שהחונך השיקומי יהיה בעל רקע מקצועי - לעתים יש לשקול אפשרות שאדם ללא רקע מקצועי יפגוש את המשתקם ללא הסטיגמה של "מטפל-מטופל". רצוי שהחונך השיקומי יהיה בן גילו של המשתקם, או בהתאם לרצונו של המשתקם. רצויה שפה נוספת שמתאימה למשתקמים.

הערה: שינוי בתקנים, חלוקת תפקידים ובכוח אדם אפשרי, כל עוד השינוי קיבל אישור האחראי מראש ובכתב.

נוהל מס' 89.001	משרד הבריאות
מהדורה מס': 02	שירותי בריאות הנפש
דף 12 מתוך 12 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי חונכות שיקומית

נספח ב' - תוכנית שיקום פרטנית ופעילות מקצועית

מידת ההתקדמות	זמן	פעילות התערבות	מטרות שהוגדרו ע"י המשתקם

נספח ג' – נספח לחשבון

הוצאות נוספות (פרט סכום ההוצאה ועבור מה)	הוצאות נסיעה	שעות הדרכה (ציין פרטנית או קבוצתית)	היקף פעילות לפי שבוע			שם החונך	ת.ז.	שם המשתקם
			סה"כ שעות	מספר מפגשים בשבוע	שבוע			
					1			
					2			
					3			
					4			
					5			
					1			
					2			
					3			
					4			
					5			
					1			
					2			
					3			
					4			
					5			

נספח ד': היקף שעות הדרכה בחונכות שיקומית

4	3	2	1	מספר משתקמים לחונך
שעה כל שבוע	שעה כל שבוע	שעה כל שבועיים	שעה כל שבועיים	שעות הדרכה פרטנית
שעה כל חודש	שעה כל חודש	שעה כל חודש	שעה כל חודש	שעות הדרכה קבוצתית